

ANAGRAF ŽUPE ŠIBENSKOG VAROŠA IZ GODINE 1828.

Ante Šupuk

Po odredbama Tridentskoga koncila (1563), a kasnije i Rimskog rituala (1614) župnici su vodili ne samo matice krštenih, vjenčanih i umrlih nego i knjigu krizmanih i tzv. status animarum (tal. stato delle anime),¹ ustvari, brojno stanje župe, što su seoski župnici na našem jeziku nazivali »prikazanie«, »broj« ili »stat«, »nota«. Tako je 25. III 1806. pisao murterski paroh Mudronja »Prikazanie alitivam broj od dussa svih od ovoga sella Murtera«,² a raslinski kapelan 1793. sastavlja »Stat od dussa kapellanie raslinske«,³ dok pop glagoljaš Pave Brnićev godine 1695. iz Primoštena piše »Nota od duš ke se nahode u selu.«⁴

U takvim se brojnim stanjima duša uz ime i prezime oca, odnosno domaćina, donosi broj muškaraca, žena, dječaka i djevojčica, a katkad i zasebno broj staraca, nemoćnih. Na talijanskom jeziku to su: uomini, donne, putti, putte, incapaci,⁵ a na našem jeziku, kako se to navodi u popisu obiteljskih stanja koji su načinili »suci od Primošćena«, to su ljudi, žene, dječaci i djevojke, na primjer: »U Ivana Blaženaca za facion v (—3), žene b (—2), ditičev b (—2), divoike b (—2)«. ⁶

Status animarum, knjiga koju su župnici vodili nakon Rimskog rituala, prikaz je stanovništva neke župe po obiteljima, odnosno brojnog stanja po kategorijama čeljadi, a nikako popis potpun po svim njihovim imenima i prezimenima, a još manje s oznakom obiteljskih odnosa i godinama starosti. Iako je status animarum neka vrsta anagrafa, ipak je daleko od toga da daje potpuniju sliku obiteljskog stanja, a prema tome nekog sela i cijele župe.

Anagrafi su mnogo bogatiji od stanja duša. Oni sadrže cjelokupan popis stanovništva neke župe po obiteljima (i to najčešće abecednim redom), s oznakom svih njihovih imena i prezimena, uz godine rođenja i rodbinskih odnosa, kao i drugih katkada veoma važnih podataka. U ana-

¹ dr Ante Strgačić, Inventar fonda matičnih knjiga Državnog arhiva u Zadru, Arhivski vjesnik II, Zagreb 1959, str. 486.

² Arhiv Biskupske kurije u Šibeniku (dalje ABK), sv. 239.

³ ABK, sv. 219.

⁴ Ib., sv. 80.

⁵ Ib., sv. 165. godina 1725. Nota dell'Anime che si ritrovano nella villa di Capocesto fatta per mano di me D. Zorzi Liuich. paroco di sudetta villa.

⁶ Ib., sv. 80, godine 1678—1713, glagoljicom piše pop Pave Brnićev.

grafu su na taj način zahvaćena sva sela, odnosno naselja neke župe, te u konačnici anagraf pokazuje ukupan broj obitelji i stanovništva neke župe. Dakle, anagraf ne donosi statističke podatke, nego golemu onomastičku građu, navodeći uz ime žene i njezino djevojačko prezime, kao i prezimena onih članova domaćinstva koja ne pripadaju užoj zajednici. Uz te osnovne podatke naći će se često nadimci, pa u bilješkama zapis odakle je netko svojim podrijetlom, da li je u selu vršio neku dužnost ili imao neku čast, a u popisima iz prigradskih naselja ili predgrađa obilgato uz ime i prezime nekih stanovnika bilježi se »sig(no)r« ili neka titula, zanimanje i sl.

Prema tome, anagrafi osim osnovnog demografskog značenja imaju društveno i antroponimno značenje. Oni su važni izvori iz kojih se mogu crpsti razni podaci o stanovništvu nekog kraja.

Prvi anagraf koji obuhvaća gradove i općine u Dalmaciji, Albaniji i na otocima izvršen je 1. ožujka 1781. godine po naređenju generalnog providura Paola Boldua. To je prvi potpun i detaljan anagraf za Dalmaciju.⁷

Od Šibenskih anagrafa nema mnogo sačuvanih i svi su mahom iz novijeg vremena, tj. iz polovice XVIII ili prve polovice XIX stoljeća. U Historijskom arhivu u Zadru postoje ovi anagrafi iz šibenske okolice: *Primošten* knjiga 912 (godina 1868), *Prvić* knjiga 942 (početak XIX stoljeća), *Skradin* knjige 1123—1127 (1. godine 1753—1836, 2. godine 1753—1830, 3. 1774—1845, 4. godine 1775—1852. i 5. godine 1775—1882) i *Zlo-sela* (danas Pirovac) knjige 1592—1593 (1. prva četvrt XIX stoljeća i 2. oko polovice XIX stoljeća).⁸ Osim toga u Župskom uredu u Vodicama postoji anagraf za prvu polovicu XIX stoljeća (s. 1—279).

Od Šibenskih gradskih župa, kojih je od XVI stoljeća do 1854. godine na broju bilo sedam, sačuvano je samo pet anagrafa, koji su prilično nepotpuni i neuredni. Danas su ti anagrafi pohranjeni u Arhivu Gradskog župskog ureda Sv. Jakova.⁹

Pored navedenih anagrafa sačuvan je još jedan, i to iz godine 1828, pisan na talijanskom jeziku, a pripada župi Varoš, te na prvi pogled svojom potpunosti, urednošću i pojedinostima koje sadrži nadmašuje anagrafe gradskih župa. Pisao ga je varoški župnik Frane Belamarić po naređenju Kotarskog poglavarstva. Na naslovnoj strani Anagrafa svojom je rukom imenovani župnik napisao slijedeće: »L'anagrafi generale de' individui ambo i sessi, componenti la Parrochia del Borgo di Terra Ferma in Sebenico, colla dichiarazione de' loro nomi, cognomi, e numero delle famiglie, eseguita nell' an. 1828. pell' ordine dell' iimpl. reg. o Capitanato circolare dal molto reñdo. padre Francesco Bellamarich attuale parroco del Borgo sudetto.« Pored toga u donjem dijelu naslovne strane zabilježen je ukupan broj obitelji (»n.o 580«) i ukupan broj stanovnika u va-

⁷ Luigi Maschek, *Repertorio geografico-statistico dei luoghi abitati nel Regno di Dalmazia*, Zara 1888, str. VIII.

⁸ A. Strgačić, *Inventar*, ib., str. 485—537.

⁹ To su ovi anagrafi: 1. *Indicazione degli individui componenti le famiglie della Parrochia di S. Benedetto, Sebenico* (f. 142), 2. *Anagrafi della Parrochia di S. Gregorio, Sebenico* (f. 54), 3. *Anagrafi della Parrochia di Valverde coredata per ordine dell' eccel. mo governo 1837. e S. Spirito* (f. 52), 4. *Anagrafi Ogni Santi* (f. 18) i 5. *Anagrafi S. Grisogono, Sebenico* (f. 108. na kraju indeks sa 109 prezimena). Svi su anagrafi na talijanskom jeziku i pripadaju prvoj polovici XIX stoljeća.

roškoj župi (»anime n.o 3088«), i uz to napomena da je Anagraf predan općinskoj upravi 5. rujna 1828. godine.

Varoška župa (»Parochia Sanctę Marię Ortorum«) postoji od početka XVII stoljeća, kad je nešto stanovništva iz tada dokinute zažvinske župe kod Gornjeg Polja, koje je ukupno imalo 62 kuće i 420 duša, zbog turskih navala i pustošenja prešlo u Varoš,¹⁰ gdje se nalazila stara crkva, a od 1740. godine nova »ante portam Sibenici«, kako se nalazi zabilježeno u maticama iz konca XVII stoljeća.¹¹

Dvjesto godina kasnije, tj. godine 1828. kad je načinjen Varoški anagraf, varoškoj župi pripada ovo područje: prigradsko naselje Varoš, selo Crnica, zatim Bilice i Vrulje, Lukovnik, Pokojci (odlomak Bilica), Dubrava, Danilo, Donje Polje, Brnjica, Goriš, Radonić, Konjevrate, Čvrljevo, Gradina i Lozovac. Dakle, područje južno od rijeke Krke i Čikole, koje istočno ide od Brnjice, Radonića na Danilo, a zapadno od Crnice do Bilica.

Stanovništvo tog područja obuhvaća Anagraf od 1828. godine, baš tim redom navodeći stanovništvo župe, odnosno popisne jedinice. Interesantno je da se šibensko prigradsko naselje Varoš, od starine poznato »In Orthis« (u Vrtlinama, u Vrtlima)¹² naziva u Anagrafu Il Borgo Grande (Veli Varoš). Takav naziv, koliko je poznato, upotrijebljen je samo u o-ovom anagrafu, i to vjerovatno zbog toga što je uobičajeni talijanski termin Borgo di Terra Ferma širi pojam, pa je župnik nazivom Veli Varoš označio prigradsko naselje.¹³

Varoški anagraf ima 4 kolone. U prvoj je redni broj obitelji, u drugoj su imena, odnosno imena obitelji ili domaćinstva, u trećoj starosna dob svakog člana, a u četvrtoj su bilješke. Anagraf je opskrbljen tankim koricama. Ukupno ima 46 listova.

Redni broj (»n.o prog.o delle famiglie«) ide do 580 koliko je u Anagraf uneseno obitelji. Međutim, omaškom pisara brojevi od 70—79 su preskočeni, a br. 543 se ponavlja, što znači da je stvarni broj obitelji 571. Kad se k tome isključe pod br. 248 imenovane redovnice trećoretkinje sv. Frane (svega 8), ukupan je broj svih obitelji u varoškoj župi 1828. godine iznosio 570.

U drugoj koloni Anagraf donosi najvažniju građu. Svaka obitelj ili domaćinstvo ima svoj redni broj, te je na prvom mjestu ime i prezime oca, odnosno domaćina s oznakom imena čiji je sin (*di* ako je živ, *q.m* ako je mrtav), ispod toga je ime i djevojačko prezime žene (s obligatnom oznakom *moglie*), a nakon toga slijede samo imena djece, obuhvaćena vitičastom zagrادم uz koju je označeno ime oca. U tom dijelu mnoštvo je podataka, naročito za stanovništvo predgrađa Varoš, a manje za sela

¹⁰ Krsto Stošić, Varoška župa u Šibeniku. Šibenik 1932, str. 6.

¹¹ Historijski arhiv Zadar, inv. br. 1258, Šibenik (Dolac), knjiga krštenih 1658—1700, dte 6 aprillis 1692, str. 16a.

¹² Domenico Zavoreo. Trattato sopra le cose di Sebenico, S. IX, rukopisno djelo, prijepis u Muzeju grada Šibenika.

¹³ Na šibenskom području postoje još dva Varoša, i to tribunjski Vrtli ili Varoš i pivovački Varoš. U Pirovcu se onaj dio među zidinama, koje su porušene 1884. godine, nazivao Selo, a izvan njih je Varoš. Tako je bilo i u starom Šibeniku: »extra muros« je bilo naselje »In orthis«, odnosno »prope Civitatem« (v. Krsto Stošić, Sela šibenskog kotara, Šibenik 1947, str. 141, 142, 144, i Zavoreo, ib.).

u kojima su mahom seljaci. Uz ime svake udovice navodi se rel. q.m (udovica pokojnog). Svakako, tu se otkriva struktura obitelji, odnosno tadašnjeg domaćinstva, a uz dragocjenu antroponimnu građu i brojni podaci o društvenoj strukturi tadašnjeg prigradskog naselja. Obitelji nisu poredane abecednim redom. Župnik ih je zapisivao po mjestu stanovanja, te su često grupirane obitelji s istim prezimenom.

U trećoj koloni uz svakog člana obitelji ili domaćinstva ubilježena je starosna dob, što omogućava uz ostale podatke da se razluče djeca od ostalih, da se za svaku popisnu jedinicu prikaže stablo starosne dobi, kao i čitave župe, da se k tome vide maksimalne godine starosti i one prosječne i štošta drugo.

Bilježaka nema mnogo i često su to sitni podaci, ali katkad i značajni. U šibenski Varoš najčešće su dolazili iz susjednih sela, pa se navodi da su, na primjer, Žaja i Vukičević »da Zagorje« (br. 10 i 136), Bulat iz Boraje (br. 95), Žeravica iz Vrlike (br. 28) itd., a tek poneko s obližnjih otoka (br. 9 i 265) ili nešto daljih mjesta (br. 8, 259, 266). U nekoliko slučajeva navode se i oni koji su iz Varoša prešli u Grad (br. 154, 394). Katkad se u bilješkama navodi da je otac izvan Šibenika (br. 13), da je netko u tamnici (br. 426) ili u vojsci (br. 123) ili slabouman (br. 176). Uz djecu postoji nekoliko napomena da su dvojci »gemelli« (br. 234, 416, 458, 465, 546, 550).

U bilješkama se navodi tko je tada bio glavar, subaša ili čauš, a uz to tko je bio rondar ili pandur. Ali, ti su podaci sasvim djelomični jer se daju samo za Dubravu (glavar Mate Protega, čauš Stipe Protega), Danilo (čauš Grgo Blaće, subaša Joso Višnjčić) i potpuniye za Crnicu, u kojoj je tada bilo 9 rondara, 3 pandura, a glavar je bio Joso Baljkas, subaša Jakov Lambaša i čauš Mate Jurišić. Prema podacima iz godine 1818. Varoš je imao 8 rondara, Bilice i Vrulje 8, Dubrava i Danilo 10, područje Trtra 9 itd.¹⁴ U Varošu su ronu sačinjavali Špiro Iljadica, Ivan Grubišić, Ante Sakara, Pere Baranović, Mijo Škubonja, Mate Bakašun i Mate i Joso Junaković.

Na žalost, zanimanja se malo navode, jedino za dvije redovnice trećoretkinje sv. Frane, koje su mlađe dobi, upisano je da su »educande« (br. 248) i uz Varošanina Stipu Škaricu stoji da je »calzolajo« (br. 173). K tome Luka Šupuk je serdar, sin Aleksandar podserdar, a sinovi Anđeo i Frane »preti« (br. 107). I još (br. 148) Ivan Grisogono, nastanjen u Varošu, vojno je lice, po rangu »colonnello«. Dok su u selima varoške župe stanovnici po zanimanju samo seljaci, u šibenskom predgrađu Varoš u prvoj polovici XIX stoljeća osim seljaka težaka postoji i mali broj zanatlija, sitnih posjednika i trgovaca. Prema podacima iz **Knjige krštenih** za razdoblje od 1825. do 1830. ima svega desetak onih koji pripadaju sloju zanatlija, posjednika i trgovaca, i to su mahom stranci ili pridošlice iz daljih mjesta, a gotovo nikako iz zagorskih sela.¹⁵ Tako, tada u Varošu živi posjednik Georgio Colombo i kovač Nicolò Colombo (str. 7), trgovci Ante Tomić, doseljen iz Trogira, i Grgo Skorić, doseljen iz Grada (str. 19, 135), a od zanatlija su: Stipe Abram r. Škarica i Ante Jakelić, obojica postolari (str. 27, 45), te zidar Ivan

¹⁴ Općinski arhiv Šibenik (dalje: OAS), sv. 74.

¹⁵ Historijski arhiv Zadar, inv. br. 1290, Šibenik — Varoš.

Dodić iz Promine i zanatlija Martin Vidović (str. 55, 27). Jedino je »trafficante« Josip Bakula iz Vrpolja (str. 43).

Ako se ovim podacima dodaju oni iz Varošskog anagrafa kojima je staleška pripadnost označena sa »signor«, a takvih je svega desetak obitelji, onda je vidljiv taj tanki građanski sloj koji je pred 150 godina živio u mnoštvu varoških težaka. Od tih posjednika u tadašnjem Varošu mahom su svi stranci (Balio, Banchetti, Bonzio, Carminati, Feruzzi, Molin, Zambelli), a tek poneko od naših (na primjer serdar Luka Šupuk i Mate Junaković). Dakle, na ukupno 278 varoških obitelji, prema podacima iz Anagrafa, bilo je samo dvadesetak obitelji posjednika i građana.

U ovom radu donosi se iz Varošskog anagrafa samo registar prezimena s brojem muške i ženske čeljadi za svaku obitelj i u zgradama redni broj pod kojim je obitelj navedena u Anagrafu. Pojedina mjesta, odnosno sela i naselja navode se onim redom kako je to u Anagrafu. Uz naše nazive sela, u zgradama se daju i talijanski, kako je to u Anagrafu. Prezimena se također donose u originalnoj grafiji.

Registar prezimena snimak je stanja stanovništva po obiteljima u varoškoj župi za godinu 1828, a posebno vrijedan za stanje u predgrađu Varoš, pokazujući koje obitelji i koliko obitelji istog prezimena (ili plemena) živi tada u Varošu, iz kojih sela varoške župe stigoše u prigradsko naselje, kakva su im demografska obilježja i obilježja skupina u odnosu na stanje u ostalim selima varoške župe. Itd.

Registar prezimena s brojem muške i ženske čeljadi za svaku obitelj u varoškoj župi 1828. godine

Varoš (Il Borgo Grande)

Adum	1 — 1 (254)		3 — 2 (197)
	3 — 2 (258)		3 — 3 (198)
Antolos	2 — 1 (9)		5 — 2 (199)
Antunaz	1 — 0 (19)		2 — 3 (200)
	4 — 4 (51)		3 — 5 (243)
Bacassuna	1 — 5 (143)		5 — 5 (244)
	3 — 3 (264)		5 — 2 (246)
Bacich	1 — 2 (129)	Bedriza	2 — 2 (47)
Baccula	2 — 3 (175)		2 — 3 (49)
Bajza	3 — 1 (98)	Bellamarich	3 — 1 (154)
Balio	1 — 0 (149)		3 — 1 (280)
	5 — 3 (151)		3 — 2 (281)
Banchetti	2 — 1 (34)		1 — 2 (282)
Banovaz	3 — 2 (150)		3 — 3 (283)
Battinizza	5 — 3 (117)		7 — 6 (284)
	3 — 2 (118)		3 — 1 (285)
Baranovich	3 — 2 (165)		2 — 5 (286)
	4 — 3 (192)		3 — 3 (287)
	3 — 3 (193)		3 — 2 (288)
	2 — 2 (194)		6 — 2 (289)
	2 — 3 (195)	Blachie	1 — 3 (161)
	3 — 2 (196)		3 — 5 (162)

Bonzio 1 — 5 (153)
 Brajcovich 2 — 2 (30)
 Bralich 1 — 1 (91)
 Bubrih 2 — 2 (232)
 Bucariza 3 — 1 (10)
 Buchich 3 — 1 (146)
 Bullat 1 — 5 (95)
 Bumba 1 — 1 (92)
 6 — 4 (94)
 Busti 2 — 4 (184)
 Coich 1 — 1 (120)
 Carazole 11 — 7 (119)
 2 — 4 (121)
 5 — 2 (140)
 4 — 3 (156)
 Carminati 2 — 2 (144)
 Cellar 5 — 3 (152)
 1 — 1 (187)
 3 — 3 (191)
 1 — 1 (207)
 1 — 3 (242)
 Cgniasco 1 — 1 (174)
 Chialla 3 — 2 (103)
 Chiepula 3 — 2 (45)
 Cicmir 2 — 2 (123)
 3 — 4 (124)
 Cicmirco 7 — 6 (137)
 Cocheza 1 — 6 (252)
 Cochich 3 — 2 (87)
 1 — 1 (88)
 Colombo 5 — 3 (166)
 5 — 4 (167)
 Costan 4 — 4 (86)
 5 — 3 (104)
 Covaz 6 — 1 (128)
 Cravar 1 — 1 (147)
 Crunich 2 — 3 (168)
 Cupich 1 — 1 (13)
 Dodich 3 — 2 (157)
 3 — 4 (221)
 Dabich 1 — 2 (240)
 4 — 4 (241)
 Dudich 1 — 2 (41)
 Dule 2 — 2 (68)
 Dumich 2 — 1 (208)
 0 — 2 (209)
 2 — 3 (238)
 2 — 2 (239)
 Ercegh 2 — 2 (101)
 Faccaz 1 — 2 (31)
 Fefela 2 — 2 (139)
 1 — 3 (233)
 5 — 1 (234)
 Feruzzi 4 — 3 (158)
 Filipaz 1 — 4 (164)

Friganovich 3 — 3 (201)
 2 — 2 (202)
 2 — 1 (203)
 Furlan 1 — 1 (62)
 Gargurizza 1 — 4 (96)
 1 — 2 (97)
 Gattara 3 — 1 (16)
 Giaja 2 — 3 (12)
 Gliuglievich 2 — 1 (176)
 2 — 2 (177)
 1 — 0 (181)
 Gojanovich 4 — 1 (89)
 4 — 1 (90)
 4 — 2 (133)
 1 — 1 (178)
 1 — 1 (180)
 1 — 1 (185)
 2 — 1 (186)
 2 — 4 (189)
 Grisogono 1 — 0 (148)
 Grubissich 3 — 3 (67)
 5 — 1 (81)
 3 — 2 (225)
 3 — 2 (226)
 4 — 3 (227)
 3 — 5 (229)
 4 — 2 (271)
 2 — 2 (272)
 2 — 1 (273)
 2 — 2 (99)
 Grudinov 5 — 6 (82)
 Igliazia 6 — 2 (267)
 4 — 2 (270)
 2 — 3 (275)
 3 — 1 (276)
 4 — 3 (277)
 Illias 1 — 4 (65)
 Ivich 4 — 7 (66)
 Jachieglich 2 — 2 (159)
 Jadrogna 4 — 1 (38)
 Jesina 2 — 1 (265)
 Junacovich 3 — 4 (25)
 1 — 1 (26)
 2 — 1 (39)
 3 — 4 (40)
 3 — 2 (42)
 4 — 3 (43)
 1 — 5 (44)
 5 — 1 (83)
 Julovich 3 — 2 (130)
 Juras 1 — 1 (5)
 1 — 1 (6)
 1 — 2 (7)
 2 — 1 (53)
 1 — 1 (54)
 2 — 3 (58)

5 — 3 (59)
 3 — 2 (63)
 Jussich 3 — 1 (278)
 Karrara (?) 0 — 1 (237)
 Knesevich 2 — 1 (142)
 Laganovich 2 — 1 (18)
 3 — 2 (37)
 Lapo 1 — 1 (169)
 Lesca 1 — 2 (223)
 Locas 1 — 4 (14)
 0 — 1 (145)
 Mandich 2 — 2 (212)
 Marcota 1 — 4 (56)
 3 — 3 (57)
 Maricich 2 — 5 (160)
 Marsich 3 — 1 (245)
 Mazzola 3 — 1 (213)
 Messiza 1 — 2 (182)
 Miculandra 3 — 3 (15)
 6 — 4 (247)
 Milcovich 1 — 3 (3)
 Missura 3 — 3 (135)
 Mocich 2 — 3 (111)
 Moles 1 — 0 (173)
 Molin 1 — 2 (155)
 Morgen 2 — 1 (220)
 Omeglich 4 — 3 (268)
 Pagnocota 1 — 1 (36)
 Pecas 2 — 2 (60)
 1 — 1 (61)
 Percheta 2 — 1 (48)
 1 — 3 (52)
 Percovich 3 — 2 (27)
 Persen 2 — 2 (228)
 Pervichianaz 2 — 1 (228)
 Pillizota 1 — 0 (126)
 Pizzula 2 — 2 (122)
 Pleticossa 3 — 2 (141)
 Pollich 2 — 3 (20)
 2 — 5 (22)
 1 — 3 (23)
 3 — 4 (24)
 Rach 1 — 2 (85)
 Radechich 1 — 2 (35)
 Radechia 1 — 4 (132)
 Radich 2 — 2 (217)
 1 — 2 (219)
 Reglianovich 2 — 1 (259)
 Rorra 3 — 4 (46)
 Rossa 5 — 2 (11)
 4 — 2 (170)
 5 — 5 (171)
 2 — 1 (172)

Russo 2 — 3 (29)
 Rude 1 — 0 (17)
 1 — 1 (102)
 Ruppich 2 — 1 (134)
 Rusizza 7 — 5 (251)
 Sacara 5 — 3 (204)
 Scalda 2 — 2 (84)
 Scariza 1 — 3 (183)
 Scoparz 2 — 5 (224)
 Scorich 2 — 1 (32)
 Scubogna 4 — 3 (236)
 Sekso 7 — 3 (69)
 Senetich 2 — 1 (138)
 1 — 0 (261)
 Stipanovich 3 — 3 (262)
 Stosich 1 — 1 (127)
 2 — 1 (179)
 4 — 8 (205)
 6 — 1 (256)
 2 — 4 (257)
 3 — 1 (260)
 Sumpraga 1 — 0 (80)
 Sunara 5 — 4 (188)
 3 — 4 (206)
 Supe 3 — 5 (112)
 2 — 3 (113)
 2 — 3 (114)
 Supuk 7 — 2 (107)
 5 — 1 (108)
 3 — 4 (109)
 2 — 2 (110)
 Tatrigh 3 — 1 (100)
 3 — 2 (115)
 Tommich 3 — 1 (8)
 Uvodich 1 — 3 (230)
 Vatavik 3 — 1 (21)
 della Vella 0 — 2 (266)
 Vestich 0 — 1 (125)
 Vidovich 1 — 2 (33)
 Visanin 1 — 1 (279)
 Visnich 2 — 1 (131)
 3 — 4 (235)
 Vladica 2 — 1 (231)
 Vucassov 1 — 0 (55)
 Vucenovich 4 — 2 (249)
 Vuchichievich 2 — 3 (136)
 2 — 3 (211)
 Vuzich 1 — 2 (250)
 Zambelli 0 — 2 (163)
 Zarnogachia 1 — 1 (218)
 2 — 2 (263)

Ziacich 1 — 3 (116)
 1 — 3 (214)
 3 — 1 (215)
 3 — 4 (216)
 Zorcich 3 — 1 (190)
 3 — 2 (269)
 Zoricich 2 — 2 (253)
 3 — 3 (255)
 Zvire 0 — 1 (222)

Xarco 1 — 1 (64)
 3 — 7 (50)
 Xarcovich 4 — 3 (93)
 Xeraviza 5 — 4 (28)
 Xivcovich 3 — 4 (1)
 1 — 1 (2)
 3 — 3 (105)
 1 — 0 (106)
 Xogna 1 — 1 (4)
 Xunta 4 — 2 (210)

Crnica (Villa Zarnizza)

Balcas 4 — 3 (306)
 5 — 2 (307)
 4 — 5 (308)
 Blasevich 1 — 1 (313)
 0 — 2 (314)
 1 — 1 (316)
 1 — 4 (328)
 1 — 1 (329)
 Buchich 3 — 3 (327)
 Bunarzia 1 — 2 (332)
 Calender 2 — 2 (317)
 1 — 0 (318)
 Clarich 2 — 3 (298)
 Jurissich 2 — 2 (292)
 2 — 4 (302)
 2 — 1 (303)
 1 — 3 (304)
 1 — 0 (294)
 Labura 4 — 1 (296)
 2 — 4 (297)
 Lambasa 2 — 4 (310)
 3 — 3 (311)
 3 — 4 (312)
 1 — 2 (333)

Miculandra 1 — 2 (301)
 Ninich 3 — 2 (321)
 4 — 5 (324)
 1 — 3 (325)
 1 — 3 (326)
 2 — 2 (330)
 0 — 3 (331)
 5 — 3 (322)
 Pivaz 2 — 7 (315)
 Pleticossa 3 — 2 (299)
 Senich 2 — 3 (323)
 Tarlaja 4 — 3 (300)
 Tudorovich 3 — 1 (291)
 Vidovich 1 — 2 (309)
 Vole 1 — 3 (305)
 Vudragh 4 — 2 (334)
 3 — 2 (335)
 4 — 2 (290)
 2 — 3 (293)
 2 — 4 (295)
 3 — 2 (319)
 2 — 5 (320)
 Xaninovich 4 — 2 (290)
 2 — 3 (293)
 2 — 4 (295)
 3 — 2 (319)
 2 — 5 (320)
 Xogna 3 — 2 (319)
 2 — 5 (320)

Bilice i Vrulje (Bilizze, e Vruglie)

Burra 4 — 3 (355)
 Chialeta 4 — 1 (350)
 1 — 1 (351)
 2 — 4 (352)
 1 — 2 (353)
 5 — 1 (354)
 2 — 2 (361)
 1 — 0 (362)
 2 — 3 (363)

2 — 2 (364)
 3 — 4 (365)
 6 — 7 (366)
 Cochich 2 — 3 (356)
 Ercegh 6 — 3 (342)
 1 — 3 (347)
 Grubissich 4 — 5 (349)
 Kezza 1 — 1 (357)
 Manenizza 2 — 6 (359)

Miculandra	1 — 3 (338)	Petrovich	2 — 2 (358)
	1 — 2 (339)		2 — 3 (360)
	5 — 4 (341)	Pillizotta	2 — 5 (336)
	4 — 1 (341)		4 — 5 (337)
	2 — 1 (344)	Sarich	1 — 1 (348)
	2 — 1 (345)	Zvitan	3 — 2 (343)
	3 — 2 (346)		

Lukovnik (Lucovnich)

Borra	3 — 2 (385)	Ninich	1 — 1 (374)
Dulibich	1 — 1 (371)	Perissich	2 — 3 (381)
Gattara	5 — 5 (377)	Pillizota	3 — 2 (383)
Jaxich	2 — 2 (379)	Radich	2 — 1 (378)
	3 — 5 (380)	Slaviza	5 — 4 (367)
Juras	3 — 6 (382)		7 — 3 (368)
	3 — 5 (380)		2 — 1 (372)
Lugovich	5 — 2 (369)		1 — 3 (373)
Miaglievich	1 — 3 (375)	Sumpraga	0 — 2 (386)
	4 — 3 (376)	Xogna	2 — 3 (370)

Pokoji (Pocoji)

Cochich	3 — 2 (388)		2 — 1 (393)
Gojanovich	0 — 1 (401)		2 — 6 (394)
	5 — 3 (402)		3 — 3 (395)
	2 — 3 (405)	Ruppich	2 — 2 (396)
Grubissich	3 — 1 (403)		4 — 5 (397)
Lazmanovich	5 — 3 (390)		3 — 5 (398)
Rach	10 — 4 (389)		4 — 5 (399)
	4 — 2 (391)	Urucalo	2 — 3 (404)
	2 — 6 (392)	Vucorepo	3 — 3 (400)

Dubrava

Alat	1 — 1 (420)		5 — 3 (431)
Covaz	1 — 4 (427)		7 — 13 (432)
	3 — 5 (428)	Reglia	3 — 2 (423)
Junacovich	4 — 2 (409)		1 — 3 (424)
	1 — 3 (410)		1 — 2 (425)
	4 — 3 (411)		3 — 5 (426)
	2 — 3 (421)	Scugor	5 — 5 (406)
	4 — 4 (422)		3 — 2 (407)
Pavich	2 — 4 (413)		6 — 4 (408)
	2 — 2 (414)	Sissach	4 — 2 (416)
	1 — 1 (415)		1 — 2 (417)
Protega	1 — 2 (429)		2 — 1 (418)
	6 — 3 (430)	Volich	1 — 0 (419)
			0 — 1 (412)

Danilo (Danillo)

Blachie	5 — 2 (440)		3 — 3 (439)
	5 — 1 (449)	Tudorovich	3 — 2 (453)
	2 — 2 (450)		2 — 1 (455)
Clarendich	8 — 5 (442)		2 — 5 (456)
Filipaz	2 — 2 (446)	Verglijaz	3 — 4 (435)
	5 — 4 (447)		2 — 2 (459)
Junacovich	2 — 3 (458)		3 — 4 (460)
Maghlov	4 — 4 (454)		2 — 2 (461)
Manenizza	10 — 7 (441)		2 — 0 (462)
Piria	3 — 1 (463)	Visnich	3 — 2 (443)
Roncevich	4 — 2 (436)		3 — 4 (444)
Scocich	3 — 3 (448)		1 — 1 (445)
Senetich	4 — 5 (433)	Vrancich	2 — 0 (434)
Seralich	4 — 4 (457)	Vucenovich	3 — 1 (464)
Svrazak	1 — 7 (437)	Zorcich	3 — 5 (451)
	1 — 3 (438)		

Donje Polje (Campo d'Abbaso)

Aras	0 — 3 (469)	Tudorovich	1 — 1 (470)
Bellamarich	3 — 3 (473)		1 — 2 (471)
Chialla	2 — 4 (465)		0 — 1 (472)
	0 — 4 (468)	Vucenovich	2 — 1 (466)
			0 — 1 (467)

Brnjica (Villa Bergnizza)

Cuncich	2 — 3 (482)	Miglievich	1 — 4 (478)
Gliubich	1 — 1 (474)	Parndach	2 — 2 (480)
	6 — 5 (475)		2 — 2 (481)
	4 — 2 (476)	Radich	4 — 1 (483)
	3 — 4 (477)		1 — 5 (484)
	6 — 1 (486)		1 — 2 (485)
	5 — 4 (487)	Vucovich	2 — 3 (479)
	3 — 2 (488)		
	2 — 3 (489)		

Goriš (Villa Goris)

Diacovich	10 — 8 (490)	Mandich	2 — 4 (494)
	4 — 3 (491)		3 — 4 (496)
	2 — 3 (492)	Radach	9 — 3 (493)
Labor	7 — 4 (495)		
	3 — 2 (497)		
	1 — 3 (498)		
	2 — 2 (499)		
	3 — 1 (500)		
	3 — 3 (501)		

Radonić (Villa Radonich)

Gulin	3 — 1 (505)	Vrancich	2 — 4 (502)
	1 — 2 (506)		4 — 2 (503)
	4 — 1 (507)		4 — 3 (504)

Konjevrate (Villa Cognevrate)

Bacassuna	3 — 3 (530)	Costan	5 — 6 (518)
Carnich	1 — 1 (508)		2 — 2 (519)
	1 — 2 (509)		1 — 0 (520)
	2 — 3 (510)		1 — 2 (521)
	3 — 3 (511)		4 — 8 (522)
	2 — 2 (512)		1 — 1 (523)
	4 — 3 (513)		2 — 1 (524)
	5 — 5 (514)		1 — 1 (525)
	6 — 6 (515)		2 — 1 (526)
	6 — 2 (516)	Jallach	3 — 3 (528)
	6 — 5 (517)	Radecich	2 — 4 (529)
		Tulich	4 — 4 (527)

Cvrljevo (Villa Zvarglievo)

Basim	3 — 4 (531)	Zvargliak	2 — 2 (535)
	4 — 4 (532)		9 — 4 (536)
Senetich	3 — 4 (538)		13 — 6 (537)
	2 — 2 (539)		1 — 2 (540)
Varzich	3 — 4 (533)		2 — 2 (541)
	2 — 3 (534)		

Gradina (Villa Gradina)

Ciogheglia	7 — 4 (545)	Pecas	10 — 5 (547)
Cognevoda	3 — 4 (542)	Supe	5 — 4 (543)
Marnxe	8 — 6 (546)		6 — 4 (544)
		Supuk	9 — 4 (543a)

Lozovac (Villa Lozzovace)

Buchich	1 — 1 (574)	Gulin	1 — 4 (548)
	5 — 10 (575)		1 — 3 (549)
Callauz	3 — 3 (568)		3 — 6 (550)
	3 — 1 (569)		3 — 6 (551)
	4 — 4 (570)		1 — 4 (552)
	2 — 1 (571)		6 — 7 (553)
	3 — 5 (572)		3 — 1 (554)
Carnich	3 — 3 (580)		1 — 1 (555)
Covich	2 — 5 (579)		1 — 3 (556)
Ercegh	4 — 2 (563)		2 — 2 (557)
	5 — 2 (564)		2 — 3 (558)
	4 — 3 (577)		2 — 5 (559)
			5 — 5 (560)
			3 — 3 (561)
			4 — 3 (562)
		Miculandra	3 — 2 (578)
		Milcovich	7 — 1 (576)
		Sekso	3 — 3 (573)
		Slaviza	3 — 3 (565)
			6 — 3 (566)
			3 — 4 (567)

Na osnovi tih podataka izrađen je skupni prikaz broja obitelji, muškog i ženskog stanovništva i prosječan broj članova u obitelji varoške župe za godinu 1828.

Mjesto	Broj obitelji	Muški	Ženske	Svega	Prosječan broj član. u obitelji
Varoš	278	705	658	1363	4,9
Crnica	46	102	121	223	4,8
Bilice i Vrulje	31	81	83	164	5,3
Lukovnik	21	58	60	118	5,6
Pokojci	18	59	58	117	6,5
Dubrava	28	74	83	157	5,6
Danilo	32	100	94	194	6,1
Donje Polje	9	9	20	29	3,2
Brnjica	16	45	44	89	5,5
Goriš	12	49	40	89	7,4
Radonić	6	18	13	31	5,2
Konjevrate	23	67	68	135	5,9
Čvrljevo	11	44	37	81	7,4
Gradina	7	48	31	79	11,1
Lozovac	33	102	112	214	6,5
Ukupno	571	1561	1522	3083	5,5

Na osnovi tog zbirnog prikaza uočljiv je fenomen većeg broja muškaraca od žena, i to ne samo u Varošu nego i u Gradini, Gorišu, Čvrljevu, Danilu, minimalno u Pokojcima i Brnjici, dok u ostalim selima tek neznatno, jedino u Crnici i Lozovcu veći je broj žena, osobito u Donjem Polju, gdje je broj žena dvaput veći od muškaraca. Ne ulazeći u pojedine slučajeve, očito je da su muškarci radije prilazili gradu, a žene ostajale na seoskom ognjištu. Stoga u prigradskom naselju Varoš veći je broj muškaraca. Paralelno s fenomenom većeg broja muš-

karaca ide i drugi o prosjeku broja članova u obitelji. Što je bliže gradskoj sredini, taj broj opada. Na primjer Gradina pokazuje i znatno veći broj muškaraca, ali i znatno veći broj članova u obitelji, što je prividno točno, jer u stvari baš u Gradini kao i u drugim udaljenijim mjestima održao se zbog kolonatskih odnosa i drugih razloga više tip kolektivnog domaćinstva, nego što je to u predgrađu Varoš, gdje su ponajviše obiteljska domaćinstva, a svega petnaestak skupnih. Gradina, Čvrljevo i Danilo pokazuju fenomen većeg broja muškaraca, a ujedno u prosjeku i veći broj članova po obitelji. Dok je za Varoš i Crnicu prosjek po obitelji 4,9 članova, u ostalim selima je 6,1 prosjek, a za cijelu varošku župu 5,5.

Registar prezimena s brojem muških i ženskih članova pojedinih obitelji pokazuje učestalost obitelji s istim prezimenom, a uz to pokazuje iz kojih obližnjih sela stigoše pojedine obitelji u šibenski Varoš do 1828. godine. Tada su najučestalija varoška prezimena: Baranović, Belamarić, Čelar, Gojanović, Grubišić, Iljadica, Junaković, Juras, Stošić, Šupuk, Zjačić, Živković i dr. i za najveći broj varoških prezimena naći će se potvrda u registru prezimena iz obližnjih šibenskih sela. Najviše je selilo seljaštvo s područja biličkog, trtarskog i danilskog, a mnogo manje s područja Zagore. Sudeći to po prezimenima koja za pojedina sela navodi K. Stošić u knjizi »Sela šibenskog kotara«, u Varošu je najviše doseljenih seljaka iz Danila, Dubrave, Mandaline, zatim iz Bilica i Konjevrat.¹⁶ Mali je broj onih koji dođoše u Varoš iz priobalnih mjesta ili s otoka (na primjer Adum, Antolos, Ježina), a jedino dvije obitelji kojih preci dođoše sa Žirja (Stošić, Škarica) namnožiše se i postadoše varoške.¹⁷

Govoreći o stanovništvu šibenskog Varoša i varoške župe, treba odgovoriti na pitanje odakle dođoše ti seljaci i kada. To su mahom novodoseljenici koji oko polovice XVII stoljeća doseliše u Šibenik i njegovu okolicu. Poznato je da je naše stanovništvo iz ugroženih turskih krajeva preseljavalo u tada mletačku Dalmaciju. Takva jedna akcija poduzeta je u prosincu 1646. godine, kad visovački gvardijan i o. Nikola Ružić iz Petrova Polja dovedoše u Šibenik na dogovor i pogodbu knezove i poglavice Zagore, Petrova Polja, Promine i Miljevaca, te pred knezom kapetanom utvrdiše uvjete prelaza. Zapalivši sela i kuće, kako bijaše dogovoreno, preko 10.000 duša iz 70 sela Zagore, Petrova Polja, Promine i Miljevaca pod vodstvom svojih župnika dođoše na područje oko grada Šibenika i uz obalu od Tijesna do Grebaštice. Tu su bili pod vedrim nebom, sa svojim protrepštinama i živinom, pa iako su izbjegli turskoj opasnosti i okrutnosti, sad su bili izvrgnuti hladnoći, kiši i nevremenu, a uz to i gladi, pored toga što im mletačka vlast davaše sol, bob i dvopek.¹⁸

Međutim, ova migracija, koja je bila organizirana i ugovorena između generala Foscola, visovačkog gvardijana, o. Ružića i uz prisustvo seoskih knezova i poglavica — nije dala uspjeha, jer kad se godine 1649. u Šibeniku pojavila kuga, svi ti seljaci koji bijahu oko grada mahom pobje-goše i nastaniše se na području Trtra, Zagore, Moseća ili pak Danila, Slivna i Sitnoga.¹⁹ Tek nakon toga, na zamolbu šibenskog gradskog vije-

¹⁶ Stošić, Sela šib. kotara, Ib., str. 36, 95, 106, 107, 113, 120.

¹⁷ Ib., str. 194.

¹⁸ Stinan Zlatović, Franovci države presvet. odkupitelja i hrvatski puk u Dalmaciji, Zagreb 1888, str. 90, 93, 94, 103.

¹⁹ Ib., str. 111.

ča, o. Ružić dovede velik broj obitelji koje se nastaniše u Docu i Gorici a mnogo više u Varošu, Crnici i Mandalini.²⁰

Iako se tom organiziranom migracijom formirala fizionomija stanovništva Doca, Gorice, a naročito Varoša, Crnice i Mandaline, ipak je migracioni prirast bio intenzivan sve do konca XVII stoljeća, što se vidi iz mnogih popisa u Arhivu Biskupske kurije u Šibeniku.²¹ K tome, bilo je i obrnutih procesa, jer su se seljaci nakon minule turske opasnosti i vraćali na svoje zemlje.²² U predgrađe Varoš jedni su dolazili, drugi se vraćali ili selili drugamo ili nestajali izumrćem. Ako se usporedi antroponimno stanje najstarije sačuvane matice šibenskog Varoša (1669—1685)²³ s antroponimnim stanjem u varoškom Anagrafu (1828), lako je utvrditi da od 135 prezimena iz matice u Anagrafu ima sačuvanih samo 30-tak, što znači da je preko stotine prezimena u razdoblju od 150 godina iz šibenskog Varoša nestalo iselenjem ili izumrćem, a to je svakako velik broj stanovnika.²⁴ Evo neka od tih prezimena kojih u Anagrafu za Varoš i Crnicu nema: Anetich, Armencich, Babacich, Banouich, Bazanin, Bile-tich, Blagoeuich, Blasussa, Boghich, Borich (Borijch), Braenouich, Bunie-uaz, Calabrius, Carncich, Cernceuich, Chialetich, Chilasseuich, Ciganin (Sauua 1673. i Vucich 1682), Claceuich, Clarendich, Costrich, Couich, Despotouich, Doniarceuich (Vidossaua), Dulibich, Falisijch (Falixijch), Fragnich, Francich (Borizaucha 1676), Gelinich, Genezius, Giadrich, Gla-ucich, Gliubich, Goeuich, Gulinouich, Jaxich, Juanceuich, Jurich, Juri-cich, Laborouich, Luchich (alias Seralich), Lugouich, Maglouich, Marco- uich, Marncich, Maroeuich, Mattosseuich, Meagoustouich, Miglios, Millijch, Motaicich, Mottaizca, Ogoranin, Pastouich, Paucouich, Pussich itd.

Ako ne za cijeli *Anagraf*, a ono za varoški dio *Il Borgo Grande* važno je doznati koliko prezimena zapisano u njemu 1828. godine seže u prošlost tog predgrada ili uopće koliko takvih prezimena pripada šibenskoj prošlosti. U vezi s tim najjednostavnije je bilo otvoriti najstarije matice Varoške župe iz prve polovice XVII stoljeća, i tu naći odgovarajuće potvrde. Međutim baš najstarije varoške matice od godine 1624. do 1686. i od 1685. do 1696. nisu sačuvane,²⁵ osim jedne iz druge polovice tog stoljeća.

Stoga, da bi se znalo koliko su stanovnici Varoša iz 1828. varoški starinci, u neku ruku u njemu prvodoseljenici, upotrijebio sam nekoliko varoških matica od kojih samo jednu iz XVII stoljeća, a uz to da bi se vidjela veza tog stanovništva s ostalim stanovništvom Šibenika, posluzio sam se i drugim maticama i djelima, označivši sve te izvore skraćenicama uz pojedine primiere u potvrdama. Prezimena za koja nisam našao potvrde uopće ne navodim u popisu.

²⁰ *Ib.*, str. 112.

²¹ ABK, godina 1685, sv. 92 (Nota di Morlacchi noui habitanti nella Città, e Borghi di Sebenico, Nota di Morlacchi nouamente venuti alla diuotione della Seren.ma Rep.ca, Famiglie di Morlacchi nouate venuti itd.)

²² S. Zlatović, *ib.*, str. 125. i Stošić, Sela, *ib.*, str. 98.

²³ A. Strgačić, Inventar fonda, *ib.*, str. 528. To je Liber mortuorum Sancte Marie Ortuorum (inv. br. 1299. Šibenik (Varoš) knjiga mrtvih od 28. II 1669. do 30. X 1685). Svi su se ti mrtvi Varošani sahranjivali *in Cimiterio* ili *in Ecclesia S. Marie Ortuorum*, ali manji broj u drugim crkvama i grobljima u gradu ili izvan njega.

²⁴ U potvrdama vidi one s oznakom VM za prezimena koja su u matici i Anagrafu.
²⁵ K. Stošić, Varoška župa u Šibeniku, *ib.*, str. 6. i Strgačić, Inventar fonda, *ib.*, str. 528.

(VM) Liber mortuorum Sancte M. Ortorum dell'anno 1668 sino 1685. Inv. br. 1299. Historijski arhiv Zadar.

(VK) Knjiga krštenih 1738—1748. Šibenik (Varoš). Inv. br. 1287. Historijski arhiv Zadar.

(VR) Knjiga Krštenih 1748—1767. Šibenik (Varoš). Inv. br. 1288. Historijski arhiv Zadar. Navodi se uvijek s godinom.

(VR) Indice de' nati nella Parrochia del Borgo di Terra (Knjiga rođenih 1825—1830, Šibenik — Varoš). Inv. br. 1290. Historijski arhiv Zadar. Potvrde se navode bez godine, ali s oznakom folijacije uz skraćenicu.

(S) don Krste Stošić, Povijest Šibenika (rukopis u Muzeju grada Šibenika), glava III/7, Građanske i pučke obitelji (hrvatsko žiteljstvo).

(LB) Liber baptizatorum I, 1581—1589. u Župskom uredu sv. Jakova.

(LB) Liber baptizatorum VI, 1648—1685. u Župskom uredu sv. Jakova.

(DR) Liber baptizatorum 1685—1700. Šibenik — Dolac. Inv. br. 1258. Historijski arhiv Zadar.

(NS) Index personarum et rerum (dr Mirko Zjačić, Spisi šibenskog notara Slavogosta, Starine, knjiga 44).

(FS) Foglio dimostrativo il numero delle case poste nel sestiere di Santa Anna, del Duomo, del Centro e di San Francesco. Addi 26. 9bre 1806 Sebenico. Općinski arhiv Šibenik, sv. 12.

(A) L'anagrafi generale de'individui di ambo i sessi, componenti la Parochia del Borgo di Terra Ferma in Sebenico, 1828, Općinski arhiv Šibenik, stanovništvo. Broj uz tu skraćenicu redni je broj obitelji u Anagrafu.

II Borgo Grande

Adum Budancich lias Hadumof de Zlarin 1583, Haddumouich de Zlarin 1588

(LB), Hadumović r. Juranović XVII (S), Hadumouich 1650 (LB)

Antolos da Zlarin (A, 9)

Antunaz Antunac XVIII (S), Antunaz 1765 (VR)

Bacassuna Bachasuna 1737 (VK), Bacasom 1806 (FS)

Baccula Baculich 1681 (VM)

Bacich Bacich 1581 (LB), Bačić XVII (S), Bacich 1653 (LB)

Bajza Baica 1581, Baiza 1586 (LB), Baica XVII, B. r. Skoka XVIII (S)

Balio Balio 1737, 1740 (VK), Ballio dal Borgo, mercante (VR, 11)

Banchetti d. Antonius Banchetti 1765 (VR), Banchetti 1806 (FS), sig.r Antonio Banchetti, possidente (VR, 3)

Banovaz Banovac XIII — XVI (S), Banovaz 1738 (VK), Banovac r. Papalin 1754 (S), Banovac 1806 (FS)

Battinizza Batinica XVIII (S), Batinizich 1739 (VK), Bušević Ivan p. Jurja r.

Batinica 1740 (S), Battiniza 1751, Batinich 1755, Batiniza 1758 (VR)

Baranovich Baranović Juraj 1536 (S), Baranovich 1676 (VM), Baranović Petar, težak 1713, B. r. Peran 1764 (S)

Bedriza Bedrica XIII — XVI (S), Bedriza 1652, Bedrizzin 1654 (B), Bedrica Mate 1664, Tonković Mate r. B. 1673, Tonković Mihovio p. Mate r. B. 1708 (S)

Bellararich Belamarić XIII — XVI, Danilović Mate r. B. 1654, B. Marko 1694, Danilović r. B. 1725 (S), Danilovich allias Belamarich 1751 (VR), Belamarich 1806 (FS), Aleksa r. B. XIX, B. r. Ginger XIX (S)

Blachie Blachianin 1672, Blachianovich 1683, Blachianinovich 1685 (VM), Blačain Ivan iz Varoša 1730 (S), Blachie 1739 (VK), Blache 1750, Blachich 1752, Blachie da Danilo (VR 143)
Bonzio Bonzio 1739 (VK), Bontio (1756, sig.r Antonio Bonzio dal Borgo, mercante (VR 11)
Brajcovich Braicovich 1678 (VM), Brajković r. Gardelin XVII i XIX (S), Braicovich 1738 (VK), Brajković Ivan r. Osman 1792 (S), Brajco 1806 (FS), B. nativo da Ixis (?) (A 30)
Bralich Flora Bralich 1741 (VK)
Bubrih Matheus Bubrihovich 1581 (LB), Bubrih, Bubrihović 1580—1600 (S)
Bucariza (?) da Siverich (A 10)
Buchich Dragoević r. Bukić, kožar 1505 (S), Marcus Buchich 1739 (VK), Bukić Ante r. Antičev 1785 (S)
Bullat da Boraja (A 95), Bulat 1806 (FS)
Bumba Bumba 1757 (VR)
Carazole Herceg Marko r. Karadjole (Carazole) iz Varoša 1732 (S), Carasole 1738 (VK), Karadjole Jure 1746 (S)
Carminati Domenico Carminati, mercante nel Borgo di Sebenico (VR 7)
Cellar Čelar 1667 (S), Celarevich 1680 (VM), Čelarević Grgo p. Mate iz Varoša 1704, Č. r. Kokan 1752 (S), Zelar 1755 (VR)
Cgniac Budić r. Knjako 1730, Kusalović r. Knjako XVIII (S)
Chialla Čala XIII—XVI (S), Vitus filius Jacobi Chialla 1586 (LB), Čala XVII (S), Chiala 1806 (FS), Čala r. Puljoka XIX (S)
Chiepula Kapuralović r. Cepulo XVIII (S), Cepulo, Ciepullo 1806 (FS)
Cicmir, *Cicmirco* Mircovich d. o Cicmirco, Mircou de Villa Primoschen 1750 (VR)
Cocheza Crnogaća r. Kokeza 1774 (S)
Cochich Kokić Andrija r. Cikalo 1677 (S)
Coich Couich 1661 (LB), Covich 1680 (VM), Covich 1740 (VK)
Colombo Colombo Ivan iz Istre (mjesto Gucin?) 1624, C. Andrija p. Ante iz Bergama 1726 (S), Colonbo 1749 (VR), C. fabro (VR 79)
Costan Costanovich 1658 (LB), Costanovich 1682 (VM), Kostanović (!) r. Krnić iz Varoša 1752 (S), Antonio Costanovich Seksich 1756 (VR), Koštan Grgo r. Dalmacija 1860 (S)
Covaz Couaceuich 1674 (VM), Senetić Stjepan r. Kovač 1733 (S), Matheus Covaz 1739 (VK), Kouac 1749 (VR), Couaceuich aut Couaz 1754 (VR), Covasevich 1806 (FS)
Crunich Krunić XIII—XVI (1560—1600), Čikola Ivanica r. Krunić 1664, Krunić Ivan r. Cavallarin 1695 (S)
Dabich Joannes filius Martini, et Anize coniugum Dabich 1650 (LB), Dabich 1759 (VR)
Dodich da Promina (A 157), Dodich murer (VR 69)
Dumich Petrus Dumich 1730 (VK), Ljubković r. Dumić 1780 (S)
Ercegh Hercegović XVII (S), Erceghovich 1685 (VM), Herceg Marko r. Karadjole (Carazole) iz Varoša 1732 (S), Ercegh 1740 (VK), Ivanoević Marko r. Erceg 1789 (S)
Faccaz Fakčević, Fakac XIII—XVI (S), Ioana filia Simeconis Vuxich aut Faceuich 1581, Joanes filius Nicolaj Fachac 1582, Faceuich 1650, Fachaz 1652 (LB), Fasevich 1806 (FS)
Fefela Fehelja XVII, Lisicarić pop Bartul r. Fefela 1668, Ivan Fefela 1698, Lizikarić (!) r. Fefela XVIII (S), Fefelich 1739 (VK)
Feruzzi sig.r Lorenzo F. dal Borgo, possidente (VR 7)
Filipaz Filipaz 1749, Maria Philipceuich 1756, Filippaz 1757 (VR)
Friganovich Friganović XIII—XVI (1560) (S), Thomas filius Vincentij Friganovich 1581, Magdalena filia Nicolai Friganof 1586 (LB), Friganović 1610, F. r. Čuklin XIX (S), Friganovich 1806 (FS)

Furlan d. Gieronima vxor d. Francisci Furlanich 1589 (LB), *Furlani Mihovio p. Paškvalina iz Trevisa* 1739 (S), *Forlani* 1806 (FS), *Furlan d. o Bedriza* (VR)
Gargurizza Garguricich allias Stossich 1751 (VR), *Gregorizza* 1806 (FS)
Giaja da Zagorje (A 12)
Gljuglievich Homarzanich 1584 (LB), *Homarzanic Mihovio r. Ljuljević* 1714, *Ljuljević r. Homarzanic Miho* 1728, *Lj. r. Palikuća* 1759 (S)
Gojanovich Gojanović XIII—XVI, G. (tal. Grasso) 1533 (S), *Franciscus filius Goianouich* 1581, *Goianouich alias Grassich* 1649 (LB), *G. Ivan r. Šestan* 1631, *G. r. Paravia* 1652, *r. Grasso* 1686, *r. Paravia Andrija »murlacco«* iz *Varoša* 1759, *r. Krpar, r. Rakić* 1836 (S)
Grisogono sigr. Gio. Grisogono, colonello terit. e domic. in Sebenico (VR) 125)
Grubissich Grubišić XIII—XVI, G. Jakov, ribar 1498, *G. iz Crnice* 1569 (S), *Michael Grubissich* 1582 (LB), *Grubišić Ivan r. Rovilo* 1631 (S), *Grubissich* 1680 (VM), 1748 (VR), *Grubišić r. Aba, G. r. Carija* XIX (S), *Grubissich* 1806 (FS)
Igliadiza Catharina Igliadizina 1755 (VR), *Iljadica Krste* 1771 (S)
Illias Ilijaš XIII—XVI, I. r. Napulo XVIII, Bogdanović r. Ilijašev 1740, *Bulat r. Ilijaš* XIX (S)
Ivich magister Joannes Giuich 1583 (LB)
Jadrogna Hadronja 1716 (S), *Margarita Jadrogna da Borgo di Terra del mercante* (VR 37)
Jesina dalla villa Morter (A 265)
Julovich Julović (Škarica) XIII—XVI, J. 1550 (S), *Catarina filia Laurentij Juulouich* 1581, *Iuulouich* 1649 (LB), *Ivulović XVII, XVIII* (S)
Junacovich Junaković XVI (S), *m. r Rade Giunacouich* 1588 (LB), *Junaković Stjepan r. Svirac* 1676 (S), *Junacouich* 1678 (VM), *J. r. Mikulandra* 1716, *Benić r. J. XVIII* (S), *Giunacovich* 1806 (FS)
Juras Tomić Jure r. Juras iz Varoša 1733 (S), *Juras* 1756, *Tomich allias Juras* 1791 (VR), *Giuras* 1806 (FS)
Karara (?) Clara filia Nicolaj filius quondam Bertj Carara 1589, *Franciscus Carara* 1651 (LB)
Knesevich Knežević XIII—XVI (S)
Laganovich Laganović XIII—XVI, Lagahnović 1580 (S), *Margarita vxor olim Bartoli Lagahnouich* 1582, *Lagahnouich* 1650 (LB), *Laganović Ante r. Palada, težak u gradu* 1732, *L. Ivan r. Čala* 1707, *Laganovich* 1806 (FS)
Lapo da Maddalena (A 169)
Locas Vidović r. Lokasović iz Doca 1722, *Lokas Ivan iz Bolzana živi u Skradinu* 1750 (S), *Locas* 1806 (FS)
Mandich da Vissoca (A 212), *Magdalena filia Nicolai Mandich* 1581 (LB), *Ellia Mandich* 1741 (VK)
Marcota Joannes filius Luce Marcotich de Cernice 1589, *Marchotich* 1654 (LB), *Kraljev r. Mrkota* 1754 (S)
Maricich Luta filia Mathei Maricich 1581, *Maricich* 1657 (LB), *Maričić XVII* (S), *Maricich* (DR 14), *Marisich* 1806 (FS)
Marsich (?) Maršić 1580—1600 (S), *Helias filius Petri Marzich* 1587 (LB), *Marcich* 1740 (VK), *Radich allias Marzich* 1752 (VR), *Mersich* 1806 (FS)
Messiza Cattarina filia Gaspari, et Hijeronimi con. Mesizza 1650 (LB), *Messiza Gliuglievich* (VR), *Mesissa* 1806 (FS)
Miculandra Mikulandra Lovro 1700 (S), *Miculandrich* 1739 (VK), *Niccolò Miculandra dal Borgo di Terra, rustico macellajo* (VR 131), *Mikulandra r. Speranda* XIX (S)
Milcovich Milković XIII—XVI (S), *domina Gerca q.m m.ri Joanis Milcouich* 1582 (LB), *Milković r. Pincin* 1729 (S), *Milcovich* 1806 (FS). *Postoji i Miljković: Stefanus filius Nicolai Miglchouich de Uarsno* 1587 (LB), *Miljković r. Monticello* (S)

Missura da Maddalena (A 135)
Molin Molin 1806 (FS), Francesca Molin del tintore dal Borgo (VR 7)
Morgen Margen (VR)
Omeglich Omelić XIII—XVI (S), Homeglic 1650 (LB), Homelić Pavao r. Kovač 1690, Homeljić Ivan r. Valić 1736 (S), Omeglich alias Pavich 1765 (VR)
Pagnocota Bogdan, Bogdanović (kasnije Panjkota) XIII—XVI (S), Barbara filia Mateij filij Luce Bogdanouich de Carniça 1581 (LB), Bogdanović Nikola r. Panjkota 1740 (S), Barbara Pancotich 1757 (VR), Mio Paincuotta 1806 (FS)
Pecas Pecas 1750, Peccas 1752 (VR)
Percheta Perketa r. Vale XVIII, Bogdanović r. P. (S), Percheta 1767 (VR), Perchetta 1806 (FS)
Percovich da Slivno (A 27)
Persen Persen 1806 (FS), Persen da Spalato (VR 83)
Pervichianaz Provichiana 1806 (FS)
Pilizota Brajinović r. Piližotić Ilija, Murlak u Varošu, ima pašnjak pod brdom Lukovnjak 1675 (S), Brajenovich alias Pilisotich 1751 (VR)
Pleticosa Pletikosić XIII—XVI (S), Pleticosich 1655 (LB), P. r. Bubić 1680, P. r. Bukić (!) 1736, 1778 (S), Pleticossa d. o Budich (VR)
Pollich Polić Ivan iz Bakra, kmet Andela Fondra 1690 (S), Polich 1739 (VK)
Rach Rak 1750, Rac 1766 (VR)
Radeglia Radeljić XIII—XVI, XVII (S)
Radich Dominicus filius Nicolai et Lucie con. Radich 1649 (LB), Radich 1739 (VK)
Reglianovich dal Campo Pietro (A 259), Hrelja, Hreljanović XIII—XVI (S), Hreljanovich 1650 (LB), Reglianouich 1685 (VM), Reljanović Pavao r. Crnogaća iz Varoša 1707 (S), Reglia 1739 (VK), Vukšić r. Relja Duje 1750 (S)
Rorra Rorich 1739 (VK), Rora 1756, 1763 (VR)
Rossa Rossich, Rosich 1676 (VM), 1751 (VR), Roša r. Rebac 1784 (S), Rosa, Rossi d. o Brutto 1806 (FS), Ban r. Roša 1821 (S), Rossa Simone dal Borgo, macelajo (VR 47)
Rude Rude 1806 (FS)
Ruppich Rupich 1738 (VK)
Rusizza d. o Zlatovich (A 251), Zlatović Grgo r. Kvasina 1554 (S), Gregorius filius Stefani Zlatouich 1585 (LB), Zlatović Stjepan iz Vrtilina 1622 (S)
Sacara Sacarich 1738 (VK), 1756 (VR)
Scariza Škarica Juraj »de loco Lanzano« i Stjepan 1566, Š. prije 1689. Bogdan Murlak od novih stanovnika u Skradinu dok još bijahu Turci, Gusović Stjepan r. Škarica 1769 (S), Mio Scarissa, Scarizza 1806 (FS)
Scorich da Capo Cesto (A 32), Scorich 1685 (VM)
Scubogna Skubonja Jakov p. Martina iz Doca 1491 (S), Stoja Scubogna 1738 (VK), Scubogniouich 1750 (VR)
Sekso Lombardić r. Sekso XVII, Sekso XVII (S), Lombardich alias Sechso 1649 (LB), Secsich 1750, Seksich 1755 (VR)
Senetich Senetich 1655 (B), Senetich 1672 (VM), Senetić Mihovio 1719, S. Stjepan r. Kovač 1733 (S), Senetich d. o Bussaz (VR)
Stipanovich da Blizna (A 262), Stana filia Luce et Lucie con. Stipanouich 1651 (LB), Stipanovich (DR 2a), 1806 (FS)
Supuk Georgius filius Vucassi et Catttarine con. Supuchouich valachi di uilla Chagnani 1649 (LB), Supukovich 1677, Supucovich 1678 (VM), Antonius Supuch 1739 (VK), Tomaso Supuk, possidente, sig.r. Luca S., serdaro in pensione (VR) 107)
Tatrich dalli Castelli di Traù (A 8), Sissara d. o Tatrich (VR)

Tommich Magdalena filia Georgi Tomich 1582, Tomich 1654 (LB), Tomić Mihovio r. Konjevodica iz Varoša 1739, T. r. Bariša, T. Jure r. Juras iz Varoša 1733 (S), Thomich (DR 3)
Uvodich Huodich 1739 (VK), Uodich 1749, Vodich 1751 (VR)
Vatavuk Vatavuch (VR)
della Vella da Traù (A 266)
Vestich Nicolaus Vestich 1740 (VK), Vestich 1751, Festich 1689 (VM), 1758 (VR)
Vidovich da Gradaz (A 33), Vidović XIII—XVI (S), Michael filius Simeonis Simeonis et Uidoslaue con. Uidouich, valachi 1649, Vidouich di villa Pocrounich 1649 (LB), Vidouich 1669 (VM), Vidović (DR 1a), Vidović r. Lokasović iz Doca 1722 (S), Viddovich 1806 (FS)
Visnich Visgnich 1739 (VK), Visgnich 1750 (VR)
Vucenovich Vucenouich 1673 (VM), Vucsenovich 1738 (VK)
Vuchichievich da Zagorje (A 136), Vuchichievich 1684 (VM), Žirajčić r. Vukičević 1836, V. r. Bigec (od njem. wie geht's) XIX (S)
Vuzich Vučić XIII—XVI, V. r. Fakac 1553, V. r. Fakčević ili Fakac 1580—1600 (S), vxor Angelica Gregorij Vuccich 1585 (LB), Vučić XVII (S), Vusich 1806 (FS)
Zarnogachia Crnogačić Stjepan p. Vučena, Murlak u Varošu 1687, Crnogaća r. Kokeza 1774, C. r. Drico (Drizza) 1770 (S), Zirnogachia 1741 (VK), Cernogachia 1756 (VR)
Ziacich Zjačić Ivan 1525 (S), Lutia filia Georgij Zgiacich 1584, Zgiacich 1650 (LB), Zjačić Juraj i Toma r. Bodulović 1748 (S)
Zorcich Joannes filius Matei Zorcich de villa Rusich 1649 (LB), Zorcich 1683 (M)
Zoricich Grljević Mate r. Zoričić 1579 (S), dominus Matheus Zoricich 1582 (LB), Smoljanović r. Zoričić 1699 (S), Zoričić r. Protega iz Varoša 1773, Grljević r. Zoričić Mate 1780 (S)
Xarco Petrus filius Georgij Zarcouich 1587 (LB), Grandich detta Xarco 1755 (VR)
Xeraviza da Verlica (A 28), Žeravica XVIII (S), Maria Xeraviza da Borgo di Terra, figlia di mercante (VR 25)
Xivcovich Živković 1567 (S), magister Antonius Xiucouich 1584, Andreas filius magistri Antonij Xifcouich 1585 (LB), Xiucouich 1751 (VR), Živković Andrija r. Trlaja 1774 (S), Xiucouich (DR 10)
Xogna Zognich 1684 (VM), Xonich 1741 (VK), Xognich 1755 (VR)

Villa Zarnizza

Balcas Baljkas XVII (S), Bagchasou 1651, Balchas 1653 (LB), Balcas 1771 (VR)
Blasevich Blažević XIII—XVI (S), uxsor m.ri Antonij Blaseuich 1586, Mateus filia Marci, et Margarite Blaseuich di sotto Promina 1649 (LB), Blasevich 1678 (VM)
Buchich v. Il Borgo Grande
Clarich Klarić XVII (S), Clarich 1667 (LB), Petrinovich allias Klarich 1752 (VR), Clarich (DR 22), Clarich 1806 (FS)
Jurissich Jurišić XIII—XVI (S), Dissa, relicta Gregori Iuriscig de Sibenico (NS), Giurissich 1650 (LB), Jurissich 1677 (VM), Jurišić r. Lambaša 1797 (S)
Labura Halaburić XIII—XVI, Halaburić iz Crnice 1547 (kasnije Alaburić, Laburić, danas Labura) (S), Georgius filius Mateij Halaburich de Carnicijs 1583, Halaburich 1650 (LB), Alaburich de Zarniza 1756 (VR)
Lambasa Lambaša iz Crnice 1569, Jurišić r. Lambaša 1797 (S)
Miculandra v. Il Borgo Grande
Ninich Jakšić r. Ninić Pavao i Marko iz Varoša 1737 (S)
Pagnocota v. Il Borgo Grande
Pivaz Pivac Grgur iz Varoša 1481 (S)

Pleticossa v. Il Borgo Grande

Senich Zenich XIII—XVI (S), domina *Margarita uxor q. Tome Zegnich 1586*, *Zehnich 1650 (LB)*, *Zehnić 1690*, *Validžić (Falizić) r. Zenić 1695 (S)*, *Zenich 1806 (FS)*

Tarlaja Živković Andrija r. Trlaja 1774 (S)

Tudorovich Tudorović 1580—1600 (S), *Lucas filius Marci Tudorovich 1584*, *Gaspar T. 1649 (LB)*, *Tudorović r. Krkalović 1632*, *T. Andrija r. Borčilov(-ić) 1710 (S)*, *Tudorovich 1806 (FS)*

Vidovich v. Il Borgo Grande

Vole Volich 1672, *Vollich 1684 (VM)*, *Volich 1738 (VK)*

Vudragh Vudrazinovich 1650, *Vuckdrasin 1652 (LB)*, *Vugdraxinovich 1671*, *Vugdrasinovich 1675*, *Vudrasinovich 1684 (VM)*, *Vudrag(-ović) r. Šare 1774 (S)*, *Vudragh, Vudragovich (DR 5a, 13)*

Xaninovich Zaninović iz Crnice 1569. i XVIII (S), *Elia Xaninouich 1739 (VK)*

Xogna v. Il Borgo Grande

Analizirajući prezimena po značenju i podrijetlu, najveći je broj narodnih i nadimačkih prezimena, i to gotovo mahom u selima varoške župe, dok je u predgrađu Varoš priličan broj prezimena nastalih od svećakih i biblijskih imena, kao što je i u Crnici, tada prigradskom selu. Pored toga ima stranih, turskih i talijanskih prezimena. Od talijanskih do danas se zadržalo samo prezime Colombo. Ima i složenih prezimena. na primjer Belamarić, zatim hibrida (Čićmir, Čićmirko) i nekoliko naših složenica: Crnogaća, Pletikosa, Vatavuk, Vudrag. Nađe se i po koje vlaško, na primjer u Varošu: Bakula, Picula, što je očito po postnominiranom članu. Od nahodimaka samo jedno: Morgen.

U indeksu prezimena ne donosim nadimke, kojih doduše u Anagrafu nema mnogo, tek nešto više za predgrađe Varoš. Evo ih redom kako dolaze u Anagrafu (s rednim brojem obitelji u zagrada), i to najprije za Varoš: *Miculandra d.o Mialaza (15)*, *Rude d.o Troghle (17)*, *Junacovich d.o Pelivan (26)*, *Percheta d.o Vole (48)*, *Xarcho d.o Percheta (50)*, *Vucsov d.o Percheta (55)*, *Furlan d.o Rocheta (62)*, *Ivich alias Murlacco (66)*, *Grubissich d.o Mazzan (67)*, *Bralich d.o Zuza (91)*, *Xarcovich Cingano (93)*, *Coich d.o Candro (120)*, *Brajcovich Osman (130)*, *Visnich d.o Bubalo (131)*, *Fefela d.o Schiavina (139)*, *Pleticossa Buchich (141)*, *Rossa d.o Ban (171)*, *Gojanovich d.o Bubco (178)*, *Vuchichievich Carrara (221)*, *Uvodich d.o Prinzip (230)*, *Dabich Gicca (240)*, *Baranovich d.o Capural (243)*, *Rusizza d.o Zlatovich (251)* i *Zorcich Rapo (269)*. Crnica: *Pleticossa d.o Buchich (315)*. Pokojci: *Vucorepo d.o Sussich (400)*. Danilo: *Senetich Bussaz (433)*. Goriš: *Labor d.o Missarco (495)*. Gradina: *Supuk d.o Ceco (543)* i *Supuk Ceco (544)*. Među tim nadimcima ima i onih koji su i danas u upotrebi za neke obitelji, ali ima i onih koji su u upotrebi mjesto prezimena (na primjer Perketa, Zlatović, Bukić).

Imena u Anagrafu sva su svetačka i biblijska, i to najviše u talijanskom jezičnom obličju. a tek manji dio u našem, na primjer: *Bare (113)*, *Boxiza (502)*, *Boxo (92)*, *Dume (270)*, *Jure (430)*, *Mio (36)*, *Pasco (428)*, *Stipe (69)* itd. pored *Natalina (570)*, *Natale (464)*, *Domenico (267)*, *Michele (268)* i d.

Na osnovi podataka u Anagrafu godine 1828. u varoškoj župi postojao je relativno velik broj udovica. Tako u Varošu 48, u Crnici 18, u Bi-

licama i Vruljama 6, Lukovniku 7, Pokojcima 4, Dubravi 7, Danilu 13 itd. Ukupno udovica na 1514 žena bilo je u cijeloj župi 132.

Mali je broj stanovnika varoške župe koji su 1828. prešli 80 godina života. U Varošu to su: Blaž Junaković pok. Luke (43), Ivan Fakac (66) i sig.a Francesca Feruzzi rel. Cortellini' (158.). U Crnici su Jerko Lambaša (310), Marija ud. pok. Marka Lambaše (310) i Ivanka ud. pok. Martina Blaževića (314). U Bilicama Vruljama: Ana ud. pok. Ante Piližote (336), Ante Mikulandra (341) i Mate Keca (357). U Danilu: Marija ud. pok. Mate Višnjića (445).

Dobna starost stanovništva po vremenskim razredima za godinu 1828. bila je ovaka:

Vremenski razredi	Varoš		Crnica		Ostala sela		Ukupno	
	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.
1 — 10	183	142	23	22	197	167	403	331
11 — 20	136	124	18	19	176	175	330	318
21 — 30	127	110	23	32	126	131	276	273
31 — 40	82	102	15	19	74	97	171	218
41 — 50	56	72	3	8	76	84	135	164
51 — 60	57	67	7	8	59	45	123	120
61 — 70	45	34	5	9	41	26	91	69
71 — 80	12	10	3	6	11	9	26	25
81 — 89	2	1	1	2	2	2	5	5

Podaci u ovoj tabeli o dobnjoj starosti varošskog stanovništva s malim prosjekom trajanja ljudskog vijeka najbolje govore o društvenim i ekonomskim uvjetima u kojima je to stanovništvo kroz stoljeća živjelo, zlopateći se ponajviše kao koloni feudalne gospode, ostatku tadašnjeg plemstva, kojima se život sastojao u skupljanju dohotka sa zemalja, a bez ikakva smisla za unapređenje proizvodnih snaga. Iako je godina 1829. bila rodna, ipak »per gl' infelici agricoltori« župnik Belamarić sastavlja listu od 67 obitelji kojima je najnužnije da se pruži pomoć.²⁶

Varoški je anagraf svakako značajan za bolje upoznavanje varošskog stanovništva iako ne daje potpun uvid u to stanovništvo Varoša i njegova zaleđa, jer ne obuhvaća tadašnje stanovništvo »de rito greco«, kako se to navodi u tabelama općinske administracije za vrijeme Austrije. Brojna stanja iskazuju redovno koliko je bilo pravoslavnog žitelja u Varošu, kao i u obližnjim selima, a u mnogobrojnim sačuvanim popisima navode točno njihova imena i prezimena. Tako, godine 1827. na 1529 katolika bilo je svega 149 pravoslavaca u predgrađu Varoš.²⁷ Bez obzira na tu

²⁶ OAS, Stanovništvo i OAS, n. o 157, Sebenico, il di 3 febbrajo 1829.

²⁷ OAS, Stato sommario della popolazione, ed altri oggetti che nel mese di dicembre 1827. si trovano nel Circondario comunale di Sebenico Distretto di Sebenico della Provincia di tutta la Dalmazia.

ne cjelovitost Anagraf je dragocjen dokument, pa iako pripada novijem vremenu,²⁸ omogućava detaljnije analize stanovništva Varoša i okolice, naročito da se u usporedbi s današnjim vremenom ocijeni razvoj i rast jedne regije, kao i da se bolje i lakše sagledaju uzroci napretka i potrebe djelovanja. Varoško stanovništvo Šibenika, kao i ostalih dalmatinskih gradova, dalo je svoj doprinos u doba preporoda 60-tih i 70-tih godina, a još veći i potpuniji u dane NOB-e. K tome, stanovništvo današnjeg Šibenika velikim dijelom potječe baš iz područja kopnenog dijela, tj. s teritorija gradskog zaleđa i varoške župe.

²⁸ Povijest suvremenih popisa stanovništva počinje od konca XVIII ili početka XIX stoljeća (USA, Francuska i Engleska), v. Popis stanovništva Dubrovačke Republike iz 1673-74. godine, Zdravko Šundrica, Arhivski vjesnik II, Zagreb 1959, str. 421.